

Rend- Tartományi Közlöny

A KAP. SZ. JÁNOSRÓL NEVEZETT FERENCRENDI TARTOMÁNY

HIVATALOS KÖZLÖNYE

1913. Junius

A FŐTISZTELENDŐ P. PROVINCIALIS MEGBIZÁSÁBÓL SZERKESZTI:

P. PESTI EMMÁNUEL

GYÖNGYÖSI HÁZFŐNÖK, THEOLOGIAI TANÁR.

Kiadótulajdonos: A Kap. Sz. Jánosról Nev. Ferencrendi Tartomány Főnöksége Gyöngyösön.

A tartományfőnökség közleményei.

Kedves Testvérek!

Miután már az összes megyéspüspökök megtették intézkedéseiket a Szentséges Atyántól hirdetett nagy Konstantin jubileum ügyében és a Szent Széktől kapott hatalmuknál fogva kijelölték azon helybeli templomokat, amelyeknek látogatása szükséges a jubileum elnyerésére, én is megteszem a szükséges intézkedéseket, hogy a jubileumi búcsu áldásaiban az én testvéreim is részesüljenek.

Hogy a jubileumi búcsút mindenki elnyerhesse, szükségesnek tartom azt röviden ismertetni. — Kétféle jubileumot különböztetünk meg t. i. a rendes és a rendkívüli jubileumot. Rendes jubileum az, melyet a pápák minden negyedszázadban engedélyeznek, rendkívüli pedig az, melyet a Sz. Szék az új pápa trónralépésekor vagy más ünnepélyes alkalmakkor szokott elrendelni. Mondanom sem kell, hogy a jelenlegi jubileum rendkívüli jubileum. Mindkét jubileum szabályait pontosan előírta XIV. Benedek pápa „Benedictus Deus” kezdetű konstitúciójában és a jubileumok ezen szabályok szerint igazodnak, ha csak azok egyik-másikát meg nem változtatja a jubileumot hirdető pápai levél. Világos tehát, hogy ha valamely jubileum szabályait meg akarjuk ismerni, úgy tanulmányoznunk kell XIV. Benedek említett constitúcióját, valamint a jubileumot hirdető pápai levelet. Ha a jelen esetben ezen két jogi forrást tanulmányozzuk a Konstantin jubileum szabályait a következőkben állíthatjuk össze: A jubileumot el lehet nyerni Rómában és Rómán kívül is, és pedig fehér vasárnaptól kezdve egész a szeplőtelen fogantatás ünnepéig. Rómában ezen búcsú elnyerésére szükséges meglátogatni a lateráni székesegyházat, a sz. Péter templomot, és sz. Pál bazilikáját, mindegyiket kétszer és ott imádkozni kell az anyaszentegyház és az apostoli sz. Szék felmagasztalásáért, az eretnekségek kiirtásáért, a té-

velygök megtéréseért, a keresztény fejedelmek egyetértéseért, valamint az összes hívők egységeért és békességeért a szent atya szándéka szerint. Ezenfölül szükséges meggyónni, megáldozni és kinek-kinek tehetségéhez képest alamizsnát adni vagy a szegényeknek, vagy valamely jámbor célra. — Rómán kívül a búcsú elnyerésére ugyanezen föltételek kívántatnak meg azon kivétellel, hogy a megyés püspökök a fentebb említett bazilikák helyett kötelesek mindenhol a helybeli templomot, vagy templomokat kijelölni, úgy azonban, hogy legalább hat templom látogatás legyen. Ez a kijelölés természetesen helyenkint változni fog, miért is ezt a megyéspüspökök körleveleiből kell megtudnunk. Maguk ezek a búcsú elnyerési föltételek némi magyarázatra szorulnak. Mindenekelőtt tudnunk kell, hogy ezen föltételek teljesítésében nincs megállapítva a sorrend, végezhetjük tehát akár milyen sorrendben, a búcsút az utolsó föltétel teljesítése után nyerjük meg, föltéve, ha akkor kegyelem állapotában vagyunk. Azért legjobb a sz. gyónást és áldozást hagyni utóljára és előbb betölteni a többi föltételeket. Lehet azonban megfordítva is csinálni. — Ami a templom látogatást illeti, a kijelölt templomba bármely időben el lehet menni és ott a fönfent említett szándéokra kell imádkoznunk. Ha egyszerre több látogatást akarunk tenni, úgy legalább egy kis időre ki kell a templomból mennünk, hogy a következő belépés új látogatásnak számíttson. Hogy mit és mennyit imádkozzunk a templomban az előirt szándéokra, az nincs meghatározva, hanem kinek-kinek buzgóságára van bízva és nem is szükséges az imát térdenállva végezni. — Az alamizsna az egyesek tehetsége szerint van előírva, azért minden biztonnal többet kell adni egy gazdagnak, mint egy szegénynek.

Ha eze föltételek valamelyikét valaki nem tudná teljesíteni, gyóntatójának hatalmában

áll azt másra változtani, amit teljesíteni tud. Így pl. egy szerzetes, aki semmivel sem bír, nem adhat alamizsnát, azért szükséges neki az alamizsnaadás föltételét másra változtatni. Viszont egy beteg tud talán alamizsnát adni, de nem tudja a templomot meglátogatni, a gyóntatónak kötelessége tehát az ő számára ezen föltételt más teljesíthető jámbor cselekedetre változtatni stb.

Ami a gyónást illeti a jubileumi gyónás sok kiváltsággal van összekötve. Ezen gyónásban ugyanis bármely bűn és kiközösítés alól lehet feloldozást nyerni bármely gyóntatótól, néhány legnagyobbcasust kivéve. És ezen gyónást a szerzetesek is, a noviciusokat sem véve ki, végezhetik bármely gyóntatónál, legyen az szerzetes vagy világi. — Végül a sz. áldozás bárhol végezhető, arra nézve, hely előírva nincs. A papok persze a sz. Misében áldoznak.

Ezen magyarázat előrebocsátása után fölhívom az összes ntiszt. előljárókat, hogy alattvalóiknak adjanak alkalmat a jubileumi búcsú elnyerésére. Tudakolják meg, mely templomok látogatása van a püspöktől kijelölve, és ha a zárda templomon kívül szükséges volna más templomokat is meglátogatni, tegyék meg azt a testvérek szabályaink által megengedett módon. A klerikus és novicius testvérek magiszterek kíséretében látogassák meg az előírt templomokat és a magiszterek gondoskodjanak róla, hogy az a gyóntató hívassék meg az ő jubileumi gyónásaik kihallgatására, akit ők óhajtanak, ha mindjárt az világi pap is. Ugy szintén a többi testvérek is bárkinél végezhetik ezen egy jubileumi gyónásukat.

Itt szükségesnek tartom némi utasításokat adni a gyóntató atyáknak is, a jubileumi gyóntatásokra vonatkozólag. Említettem föntebb, hogy azokat, akik a jubileumot akarják elnyerni, mindenki feloldozhatja bármely föntartott eset és kiközösítés alól. Ez az engedmény ugyan nagy, azonban mindent még sem foglal magában, hanem vannak némi megszorítások, melyeket nem szabad figyelmen kívül hagynunk, ha csak súlyos tévedésekbe esni nem akarunk. — Mindenekelőtt jól megjegyzendő, hogy ez a feloldozási engedmény csak egy gyónásra adatik, úgy hogy egyszernél többet ezen engedmény erejénél fogva senkit sem lehet feloldozni a föntartott esetek és kiközösítések alól. És pedig csak azt lehet feloldozni, aki tényleg meg akarja nyerni a jubileumi búcsút. Ez a feloldozás érvényes marad akkor is, ha az illető, miután a gyónást elvégezte, megváltoztatja szándékát, nem tölti be a jubileumi búcsú többi kellékeit és így következőleg nem is nyeri el a búcsút. — Nem érvényes azonban a föntartott esetek és a kiközösítések alól való feloldozás, ha valaki a jubileumi gyónását szentségtörően végezte. Tehát nemcsak a bűneiben marad meg, hanem a reservatiótól és a kiközösítéstől sem szabadul

meg. Ez kicsit különösen hangzik, mert más hasonló esetekben, ha meg is maradnak a vétkek, legalább megszűnik a reservatio és az excommunicatio. A jubileumi gyónásnál azonban ilyen esetben XIV. Benedek „Inter praeteritos“ kezdetű constitúciója és sz. Alfonz véleménye szerint, megmarad a reservatio és az excommunicatio is.

Ezek után lássuk mennyire terjed ki a feloldozási engedmény. — Az engedmény erejénél fogva minden confessarius feloldozhat bárkit, akár szerzetest vagy apácát is minden föntartott eset alól, amelyek az egyházmegyében vagy szerzetben fönn vannak tartva. Ugyancsak bárki földoldozható az összes kiközösítések alól, ha mindjárt specialis modo vannak is azok föntartva. Magától értetődik, hogy csak a titkos és nem nyilvános excommunicatiók alól lehet földoldozni, mert az engedély csak a gyónószékre szól, a nyilvánosan ismert excommunicatiókat pedig csak in foro externo a gyónószéken kívül lehet földoldozni, erre azonban a jubileumi búcsú nem hatalmazza föl a confessariust. Ha tehát valaki nominatim és publice van excommunicálva, azt csak akkor lehet feloldozni, ha már fölöttes hatóságának vétkéért eleget tett és így a földoldozásra méltóvá tette magát. De még in foro interno sem lehet minden excommunicatio alól feloldozni, ha mindjárt az titkos is. A jubileumot engedélyező pápai rendelet ugyanis föntartja mindazon vétkeket és kiközösítéseket, melyek XIV. Benedek pápa „Sacramentum Poenitentiae“ kezdetű bullájában foglaltatnak. Ezen bullában pedig a legnagyobb excommunicatio van kimondva azokra „qui in sede confessionali proprios complices in peccato turpi absolvere audent“, elő van írva szigorúan, hogy föl kell jelenteni azokat, „qui in sede confessionali poenitentes ad turpia sollicitant“, végül a pápának tartatik fönn azok bűne, akik ártatlanul és igaztalanul jelentenek be valakit „de sollicitatione ad turpia in sede confessionali.“ *Ezek alól tehát még a jelen jubileumi búcsú alkalmával sem lehet senkit sem földoldozni, azért ha ilyen eset merülne föl a szent Székhez kell fordulni.*

Szabad azon kívül a gyóntatóknak a jubileum gyónás alkalmával kommutálni a gyónók votumait „Exceptis — mint a pápai levél írja — semper castitatis, religionis et obligationis, quae a tertio acceptata fuerit, seu in quo agatur de praeiudicio tertii, nec non poenalibus, quae prae-servativa a peccato nuncupantur.“ — Ezt mi szerzetesek megtehetjük máskor is.

Végül ugyanezen jubileum alkalmával lehet dispensálni minden *titkos* irregularitás alól, de csak azokat „qui sunt in sacris ordinibus constituti“ vagyis legaább subdiaconusok, másokat nem.

Ezek volnának röviden azon fakultások, a melyekkel a jubileum alkalmával a gyóntatók

élhetnek, azon poenitensekkel szemben, akik a jubileumi búcsút elakarják nyerni. Óhajtánám, hogy a gyóntató atyák mindezeket jól jegyezzék meg maguknak, hogy így alkalomadtán helyesen és jól a hívek üdvére használják föl a Sz. Széktől adott fölhatalmazásaikat.

Ezekon kívül figyelmeztetem a ntiszt. Elöljárókat, hogy a szeptemberi körlevél értelmében a jövő hónap első napjaiban küldjék be a tartományfőnöki hivatalba az utolsó negyedévről való számadásaikat, valamint egy külön íven az egész év összes hónapjainak bevételét és kiadását t. i. egyszerűen összegezve, a havi végösszegeket oyanformán, mint ahogy az újonnan szétküldött számadási íveken látható. Ezek az új ívek igaz hogy július 1-én lépnek életbe, megengedem azonban könnyebbség kedvéért, ha valakinek úgy tetszik, hogy az utolsó negyedévi számadást és az évvégi összegezést ezen új íveken állítsa ki. — Ugyanez alkalommal a Definitorialis Congressusra a következő okmányokat kell küldeni: 1) Testimoniumot az elvégzett sz. misékről ily módon: „Nos infrascripti iure-iurando testamur et affirmamus, intentiones missarum in Protocollo missarum pro nobis assignatas suo tempore conscientiose persolverisse.“ Ezt az összes atyák aláírják. (Az erre vonatkozó nyomtatott ívek elfogytak és csak jövőre lesz-

nek újra nyomtatva, azért az idén ezt így kézírásban kell megcsinálni.) — 2) Testimoniumot az évi lelki gyakorlat elvégzéséről, mindenkitől aláírva. — 3) A u. n. „fructus spiritualis“-t, vagyis egy írást, amelyben fel kell tüntetni, hogy minden egyes zárdában hány gyónó és áldozó volt a múlt év júliusától, mennyi a III. rend és a többi társulatok létszáma, mennyi azok száma a kiknek a mieink tartanak hitoktatást, hány beteg lett provideálva; ha plébánia van, mennyi a megkereszteltek, megtértek, esküvők és eltemetettek száma. Ha más valami fontosabb történt a lelkek üdvé körül, azt is föl kell tüntetni. — 4) A magiszterek és exhortátorok küldjék a relatiókat. —

Inventariumot a zárda ingóságairól ezen túl csak minden harmad évben kell küldeni t. i. a Capitulumra. Jelenleg tehát nem szükséges.

Ha ezen utasítások nem mindenben lennének világosak a vizita alkalmával szívesen szolgálok felvilágosítással.

Gyöngyös, 1913. jun. 1.

P. Unghváry Antal

Minister Provincialis.

A tartományfőnök atya rendeletéből:

P. Virág Venantius

Secr. Min. Prov.

Az oltáriszentség renovatiojáról.

A római rituale (tit. IV. de Eucharistiae c. I. §. 7.) előírása szerint az Oltáriszentség bizonyos rövid időközökben többször renoválandó. A rituale erre vonatkozó szavai a következők: „Sanctissimae Eucharistiae particulas frequenter renovabit“ (sc. parochus.)

A rituale romanum ezen rövid előírása sokkal fontosabb, mint amilyennek első tekintetre látszik. Fontos, mert hiszen nem valami csekély dologról szól és nagyon megszívleendő, mert sajnos sokan nem nagy gondot fordítanak reá és néha bizony a szentségi Jézusnak nem kis méltatlanságot kell e tekintetben eltűrnie.

Ez a renoválási parancs természetesen nemcsak a ciboriumban levő áldoztató sz. ostyáról szól, hanem az ostensoriumban levő nagy sz.ostyáról is, amelyről sok helyen bizony nagyon megfélekedeznek.

Szükséges ez a renoválás első sorban azért, hogy Krisztus Urunk a sz. színek alatt folyton jelen legyen. Tudjuk a dogmaticából, hogy Krisztus sz. teste csak addig marad jelen a kenyér és bor színe alatt, míg a kenyér és bor lényegét megtartja. Amint a kenyéren és boron megkezdődik a romlási és feloszlási processus, megszűnik Krisztus jelenléte, mert hisz

az már többé nem kenyér és bor és következéleg nem is lehet Krisztus teste, mert Krisztus a kenyér és bor színe alá rejtette el sz. testét és vérét és nem valami más idegen anyag alá, mely nem nevezhető már többé kenyérnek vagy bornak, hanem inkább penésznek vagy ecetnek. Minthogy Krisztus Urunk eledelünk képe a legm. Oltáriszentséget, nem óvta meg azt csodálatosan a romlástól, hanem megengedte azt, hogy az a többi eledel módjára vegyi változásokon menjen keresztül és így kenyér alakját elveszíthesse; de viszont amint a kenyéralak megszűnik, Krisztus jelenléte is megszűnt. Hogy tehát ki ne tegyük a híveket azon veszélynek, hogy érvénytelenül áldozzának és nehogy imádják a megromlott színeket, amelyek alatt többé Krisztus nincs jelen, nagyon kell vigyáznunk a sz. színek renovatiojára. A moralisták már azt is súlyos vétségnek mondják, ha a pap hanyagságból a sz. színek a romlás veszélyének tétetnek ki, mennyivel nagyobb bűn, ha a sz. színek tényleg megromlanak. Hisz ez esetben a hívek megfosztatnának Krisztus Urunk jelenlétének áldásaitól. Ebből a szempontból szigorúan kötelező tehát a gyakori renovatio.

De szükséges másodsorban az Oltári-

szentség gyakori renovatioja Krisztus iránti köteles tisztelet és szeretetből is. Hiszen Krisztus Urunk a kenyér színe alatt lakozik, ép azért e sz. színeket minden telhető tisztelettel és óvatossággal fönn kell tartanunk. Minden bizonynyal kemény, ízetlen kenyeret nem teszünk egy szeretett magas vendég elé. Mily tiszteletlenség tehát Krisztus iránt, őt kényszeríteni jelen lenni olyan kenyér alakban, melyet profán célokra sem használnánk? Az pedig már a legnagyobb durvasággal határos, ha a színek végső felbomlása által őt körülből távozni kényszerítjük.

Ha Krisztus Urunk panaszkodott a tiszteletlenség miatt, mellyel őt Simon farizeus illette, ki őt ebédre hívta és házában nem mutatott iránta kellő szeretetet; mennyivel jogosabban panaszkodhatik Krisztus az új-szövetség papja ellen, aki e tekintetben hanyag és mennyivel nagyobb ennek a vétke, aki különösen avégből szenteltetett föl, hogy a szentélynek, de különösen az Oltáriszentségnek, ezen legdrágább kincsnek, őre legyen, melyet Isten egyházára bízott.

Súlyos bünt követne el tehát Krisztus Urunkat megillető köteles tisztelet ellen az a pap, aki a sz. színek renovatióját addig halasztaná, míg azokon romlás volna észlelhető, vagy ha ennek valószínű veszélye forogna fönn.

Ha azt keressük, mennyi idő alatt romlnak meg a sz. színek úgy, hogy Krisztus jelenléte megszűnik, úgy a vegyészek véleményét kell kikérnünk, akik általában azt állítják, hogy a kenyér lényegének bizonyos része lassankint elpárolog és hogy a vékony ostyára nézve, még ha a legszárabb helyen tartjuk is azokat, hat hét múlva már alig állíthatjuk azt, hogy a kenyér lényege még jelen van. Így tehát hat hét múlva a praesentia valószínűleg megszűnik.

Különben ha ettől el is tekintünk, a levegő és nedvesség befolyása alatt minden szerves testen többé-kevésbé észrevehetőleg penész képződik, mely a test lényegét fölszívja és bizonyos elemeket teljesen megsemmisít. Igaz ugyan, hogy az időpontot, mikor ez bekövetkezik, határozottan megállapítani nem lehet, de éppen ez a körülmény parancsolja nekünk azt, hogy a legszentebbet ezen veszélynek kitenni nem szabad és olyan gyakorinak kell lenni a renovationak, hogy még ez a veszély is messze kikerülhető legyen.

Ezért írja elő a rituale romanum: „Parochus S. S. Eucharistiae particulas *frequenter renovabit*. Hostiae vero, seu particulae consecrandae sint recentes et ubi eas consecraverit, veteres primo distribuat vel sumat.“

Ez hármat parancsol meg:

1. hogy a pap a sz. ostyákat megújítsa,
2. hogy gyakran történjék a megújítás, vagyis renovatio és

3. hogy a konzekrálandó ostyák frissek legyenek.

Mindenekelőtt szükséges az Oltáriszentséget megújítani, vagyis renoválni. A renovatiót úgy kell érteni, hogy a régi sz. ostyákat az összes részecskéikkel együtt előbb az áldozóknak szétosztani, vagy consummálni kell és csak miután a ciboriumot teljesen purifikáltuk, azután helyezhetjük oda az újonnan konzekrált sz. ostyákat. Kárhoztatandó tehát azok eljárása, akik az újonnan konzekrált partikulákat a régiekkel összekeverik, ha nimdjárt a régieket fölül is teszik, mert így bizony megtröténhetik, hogy egyes sz. ostyák a régiből fönn maradnak és a megromlás veszélyébe jutnak. Nem kevésbé kárhoztatandók azok, akik a ciboriumot kényelemszeretetből nem purifikálják és az utcunque kiürült ciboriumba elhelyezik az új sz. ostyákat. Ezek megfeledkeznek róla, hogy Krisztus az Oltáriszentség morzsáiban is jelen van és ha ezen sz. morzsákat vetjük oda az enyészetnek, nem kevésbé vétkezünk, mint mikor az egész sz. ostyákat hagvjuk megromlani. Szükséges tehát a legapróbb morzsákat is consummálni, vagyis a sz. edényeket gondosan purifikálni és csak úgy elhelyezni azokban az újonnan konzekrált sz. színeket.

Szükséges másodsorban, hogy ne csak renováljuk a legszentebbet, hanem hogy ezt a renovatiót gyakran eszközöljük. A renovatio gyakoriságára nézve vannak határozott egyházi törvényeink. Ezen törvények a különböző helyi viszonyok szerint különbözők ugyan, de abban mindannyian megegyeznek, hogy a renovatiót rövid időközökben követelik. A Caeremoniale Episcoporum (I. c. 7. n. 2.) igen rövid határidőt tűz ki erre nézve így írván: „Sacrosancta Eucharistia *saltem semel in hebdomada* mutetur et renovetur.“

A S. Rit. Congr. 1672. szept. 3-iki határozata ezt megerősíti: „In renovatione. *quae qualibet octava die fieri debet* de S. S. Eucharistiae Sacramento, consumi debet tum hostia maior pro ostensorio, tum etiam particulae, quae existunt in tabernaculo.“ Hasonlóképen az 1850. szept. 7-iki határozat szigorúan meghagyja a hetenkinti megújítást: „Stricte et rigore obligat Caeremoniale Episcoporum praecipiens, ut S. S. Eucharistiae in tabernaculo *qualibet hebdomada* renovetur.“

Ezen szigorú rendelkezés a S. Rit. Congr. egy régibb 1573. ápr. 15-ikéről kelt döntvényében is föltalálható, csak hogy ebben az enyhébb eljárásnak is hely adatik: „Renovatio S. S. Sacramenti debet fieri qualibet Dominica. *non autem differri ad quindecim dies*.“ Ennek értelmében két heti időközben is történhetik a sz. színek megújítása. Ezen szigorú gyakorlathoz ragaszkodva nem erősítette meg a S. Rit. Congr.

a harmadik, malinesi tartományi zsinat eme határozatát: „*ut singulis mensibus aut circiter*, vel si loci humiditas requirat, etiam saepius sacrae species renoventur.“ hanem ekkép változtatta meg: „*ut singulis saltem hebdomadibus aut circiter etc.*“ mely szóval circiter megengedte, hogy egy hétnél nagyobb időközben is történhet a renovatio. Ezen két felhozott határozatból kiviláglik tehát az, hogy nem okvetlen szükséges a sz. színeket minden héten megújítani, hanem a megújítást pár nappal a héten túl el is lehet halasztani egész két hétig. Emelett lehet még néhány érvet elhozni. Így Gardellini e kiváló liturgikus ezen nézetet vallja. Magában Rómában az Oltáriszentség renovatiója az apostoli sz. szék engedélyével minden tizennégy nap történik. Továbbá a S. Congr. Concilii a legutolsó bécsi zsinat eme határozatát: „De regula renovatio *alternis saltem hebdomadibus fiat*, nullibi tamen ultra mensem differatur“ nem változtatta meg. A bambergi instructio pedig ezt mondja: „Sanctissimae Eucharistiae particulas (parochus) frequenter et quidem singulis mensibus renovabit.“ Az instructio Eystettensis pedig ezeket mondja: „Decimo quinto quovis die ad summum, imo tempore pluvii vel alias humidum etiam saepius fiat renovatio et consecratio.“ A magyarországi újabb zsinatok közül az 1863-iki kalocsai tartományi zsinat (Tit. III. c. IV.) pedig ezeket mondja: „Particulae consecratae alternis saltem hebdomadibus renoventur.“

Végre megkívánja a Rituale Romanum azt is, hogy a konzekrációna csak friss ostyák használtassanak. A rubrika ugyan csak általánosságban mondja, hogy „particulae consecrandae sint recentes“ a nélkül, hogy megmondaná mit ért a friss ostya alatt. Azonban ez fő-

lölesleges is. Ugyanis a közönséges fölfogás szerint az a búzakenyér, mely két vagy több hetes, frissnek nem mondható. És ámbár a kovásztalan kenyér nem szárad ki oly gyorsan, mint a kovással készített kenyér, de mégis nem szabad ennél sem ezen határidőt nagyon kitolni. Borromaei sz. Károly a milánói 4-ik zsinaton a következő rendeletet adta: „Renovetur Eucharistia ex hostiis non ante viginti dies ad summum confectis.“ A S. Rit. Congregaciónnak ez ügyben csak egy határozatát ismerjük 1826. szept. 16-áról. Ekkor ugyanis a következő eset terjesztett a S. Rit. Congr. elé néhány dubium kíséretében: „Rector Ecclesiae reperit in Ecclesia sua consuetudinem renovandi panem pro sacrificio missae et communionem fidelium singulis tribus mensibus tempore hyemis, tempore vero aestivo solitum confici pro sex mensibus. Hunc quaeritur: I-o an attenta consuetudine rector licite consecrare possit species a tribus mensibus tempore hyemis vel a sex mensibus in aestate confectas? II-o an casu, quo rector sive pastor Ecclesiae praxim illam approbet nec velit eam relinquere, alii sacerdotes in eadem Ecclesia inservientes possint tuta conscientia in hoc pastorali obsecundari, — utendo praefatis speciebus?“

A S. Congr. Rit. ekképen felelt: „ad 1-um: Negative; et eliminata consuetudine servetur rubrica; ad 2-um: pariter Negative.“ Az eucharistia instructio a 37-ik lapon ezt mondja: „Fiat renovatio et consecratio novarum et recentium (i. e. a viginti diebus circiter confectarum) s. s. particularum.“ Ennélogva legfeljebb 20 nap előtt sült ostyákat szabad a szentségi színek renovatiójánál használni de tanácsosabb egészen frissen süttötteket alkalmazni.

Tézisek a kétheti konferenciákhoz.

1. Ex theologia morali: Agatur de simonia in genere, dein de simonia jurisdivini et ecclesiastici; in specie de simonia mentali et conventionali. (L. Noldin „De praeceptis“ pag. 190.)

2. Ex iure canonico: Quid novi statuit dec-

retum „Ne temere“ circa matrimonium? (L. Tauber újabb kiadását.)

3. Ex liturgia: Melyek az oltár felszerelési és milyeneknek kell lenniök?

Hirek a provinciából.

Vizita kanonika. Május 18-án délben indult el főtisztelendő Provinciális atyánk a P. Secretarius kíséretében Gyöngyösről a majd két hónapig tartó vizitacionalis útra. Ami az idei vizita canonicanak egyik főmozzanatát képezi és különösen fontos pontja, de amely egyszerűsmind ezt az utat tetemesen megnehezíti és meglasztja, az az egyes zárdák vagyoni állapotának pontos összeírása. A vizitacionalis út

első stációja Kaplony volt. Itt Provinciális atyánk kissé hosszabb időt töltött, egyrészt azért, mert Szatmárra is el kellett mennie, hogy az új zárda ügyét végleg rendezze, másrészt pedig Urnapján nem akart utazni. Így történt, hogy Kaplonyban megtartotta Urnapján az ünnepélyes nagymisét és a legméltóságosabb Oltáriszentséggel való körmenetet. E körmenetről kettőt okvetlenül ki kell emelnünk. Az

egyik az, hogy a legpéldásabb rendben és buzgóságban folyt le, a másik pedig az a hagyományos szokás, amely a szatmári egyházmegyében régóta dívik, hogy t. i. az úrnapi körmeneten az egyik assitens rendszeren egy gör. katolikus pap, aki az egyik evangéliumot a saját ritusa nyelvén románul vagy görögül, a másikat pedig latinul éneкли, jelezni akarván ezáltal a hitettségét, habár különbözők is a ritusok.

Péntek reggelén már kora hajnalban Nagyszőlősrre indultak, innen még aznap délután Eperjesre utaztak, ahova éjféltkor érkeztek meg. Eperjes és a többi felvidéki zárdák megvizitálása után már május 30-án visszatért Provinciális atyánk székhelyére, hogy a theologus növendékeket levizsgáztassa és egyéb fontos összehalmozódott ügyeit rövid három nap alatt elintézzze.

Junius 2-án ismét már Egerben folyt a vizita, majd Rozsnyó, Fülek és Vác megvizitálása után vasárnap délután, azaz f. hó 8-án Budapestre érkezett, ahol a budai testvérek nagyra-becsült Főelőljárónkat az őt igazán megillető tisztelettel fogadták. A harangok zúgása és az orgona hangjainak kíséretében vonult be a hívek sokasága közepette a budai templomba. A Budapesten töltött másfél nap alatt elintézte a Provincia összegyűlemlt ügyeit s azután hajón Dunaföldvárra, innen Simontornyára s végre f. hó 12-én délután Pécsre utazott, ahol a testvérek kitüntető tisztelettel és őszinte ragaszkodással fogadták.

Imádkozunk a jó Istenhez, hogy kísérje szent kegyelmeinek árával főtisztelendő Atyánkat fárasztó útjában, hogy azt az Isten dicsőségére, a Provincia javára és mindnyájunk lelki hasznárára sikeresen be is fejezhesse!

A definitorialis Congressus. Julius hó 22-én fognak összegyűlni a Provincia centrumában, Gyöngyösön a Ven. Definitorium nagyontisztelendő atyái, hogy az új Constitutiók értelmében az első Congressus definitorialist megtartsák. A személyi dispoziciókon kívül, mint halljuk, egyes házaknak új előljárókat is fognak választani a Definitor atyák, ahol vagy lemondás, vagy más körülmény miatt az előljárók megváltoztatását szükségesnek fogják látni. A Congressus egyik legfőbb eseménye azonban a „Seraphicum Collegium“-nak M.-Radnáról az új szatmári zárdába való áthelyezése lesz.

Öröm a Provinciában és a gyöngyösi clericatusban. Junius hónapja az aratás ideje az Egyházban. Ekkor avatja fel rendszeren — nálunk Magyarországon — új levitáit és ekkor küldi újonnan felavatott szolgálait az Ur szőlőjének megmunkálására. Az idén különösen örvendhetünk, mert egy szép ifju csoportot bocsát ki a gyöngyösi clericatus, hogy mint ifju

munkások, segítségére siessenek az erejükben már-már megfogyatkozó idősebb atyáknak. Provinciális atyánk többszörös sürgetésére végre mégis megjött a 20 hónapi dispenzáció super defectu aetatis a négy presbyterandus számára, így tehát már minden fennakadás nélkül junius 27-én Egerben presbyterekké lesznek ordinálhatók fr. Mayer Marcellin, Kiglits Irenaeus, Temunovich Ámánd, Leszják Lajos diaconussal, akinek nem volt szüksége dispenzációra. Fr. Muha Ignác augusztus hónap folyamán lesz ordinálható presbyternek.

A junius 24., 25. és 26-án tartandó ordinációk alkalmával subdiaconusok lesznek: Reinholz Odorik, Raab Otmár végzett IV. évesek; Polich Lipót, Krausz Bernát, Bende Szaniszló és Kopilovics Ivó végzett II. évesek; diaconusnak pedig csak Muha Ignácot, aki szintén végzett IV. éves, fogják ordinálni.

A Szentlélek Uristen adjon az összeseknek erőt és kegyelmet, hogy buzgó és lankadatlan szolgálói legyenek az Ur szentélyének.

Ujmisék. A négy felszentelendő neopresbyter közül kiki a saját szülőhelyén, illetőleg rokonai és ismerősei között akarja primiciáját megtartani. Provinciális atyánk már meg is adta nekik erre az engedélyt. Fr. Marcellin Aradszentmártonban, fr. Irenaeus Pécsen a mi templomunkban, fr. Ámánd Szabadkán szintén a zárdatemplomban és fr. Lajos a Csáktornya melletti Zalaujváron óhajtja bemutatni első szent miseáldozatát. Az új presbyterek buzgó mementőiba ajánljuk az egész Provinciát.

A szatmári zárdá megalapítása befejezést ér. F. hó 21-én Provinciális atyánk Tamás Alajos Exprovinciális atya és P. Virág Venánc secretariususa kíséretében Szatmáron járt, hogy az alapítandó új zárdá ügyét a szatmári püspök úrral végleg elintézzze. A jóságos püspök urat az atyák betegágyban találták, azonban még így is kitüntető szeretettel fogadta Provinciánk előljáróit. Odarendelte a püspöki palotába Veszelyovszki építőmestert, aki Provinciális atyánk és társai kíséretében elment az új zárdába, hogy megbeszélje velük a szükséges átalakításokat. Az épületben jelenleg a képezdészek laknak és a képezde céljainak megfelelőleg van beszerelve, szükséges tehát zárdává átalakítani és a klauzurát felállítani, azonkívül alaposan kitatarozni. Nagy gondot igényel az oratorium megépítése is, mely a sekrestye fölött fog készülni. Maga a zárdáépület igen kellemes és lakályos, csak az a hibája, hogy egy kissé kicsiny és így csak szűken fogja a collegiumot befogadni. Az épület azonban úgy van építve, hogy kiegészítésre vár, a zárdá negyedik szárnya ugyanis nincs kiépítve és még idővel kiépülhet. Hasonló módon a templom is oly módon van építve, hogy szépen lehet egy új szent-

télyt hozzácsatolni. A templom stilusa szép barokk, a kifestése és fölszerelése pedig egyenesen művészi, kiváló mesterek munkája. Nagyon emeli az új zárda értékét az a kiváló szép kis angol kert, mely a zárdát körülveszi és amely a képezdei igazgató ur sok évi munkájának gyümölcse. Nehéz is neki megválni a szép kis kertecskétől. A zárda udvara oly nagy, hogy felét bátran konyhakertté lehet átalakítani. Azonkívül van cselédháza, istállója és sertésóla is.

Minthogy már Rómából is meg a miniszteriumtól is megjött az engedély az új zárda föllállítására, a képezde julius 1-én ki fog költözni és a püspök ur a zárdát át fogja a rendnek adni. Provinciális atyánk Tamás Alajos custos és exminister és Martinov Fortunát Definitor atyákat bízta meg a zárda átalakításának felügyeletével és annak berendezésével. Súlyos gond lesz a zárda berendezése, amelyhez — mint halljuk — a többi zárdák fognak hozzájárulni, aki mivel teheti. A kollegium ügye is el van már a szatmári gimnáziumban intézve. Nagyon szívesen fogják látni a kis kollegistákat.

Adja Isten — mint ahogyan a jó szatmári püspök úr mondotta — hogy az Isten dicsőségére legyen az új szerzetesi otthon.

Lelkigyakorlatok. P. Zadavec Izván gyöngyösi lector atya sok lelki haszonnal tartott május hó 26-ikától 29-ig Dunaföldváron az oltáregyletnek lelkigyakorlatot. Ugyancsak ő fog junius 11-től 18-ig lelkigyakorlatot tartani a pozsonyi marianus testvéreinknek, majd később a galgóciaknak. P. Havas Kapisztrán pedig julius elején a malaczkai testvéreinknek fog lelkigyakorlatot tartani. Adjon a jó Isten sok lelki kegyelmet.

Személyi hírek. Provinciális atyánk fr. Fekete Béla mohácsi lajkus testvért Bártfára disponálta. — Pécsi kolostorunkban május 9-én ismét két ifju vette magára sz. Ferenc ruháját: fr. Bedő Jácint és fr. Sneff Bonifác. Az az igazi öröm és boldogság, mely szívüket a beöltözkökor eltöltötte, legyen kiható egész életükre.

Szerkesztői üzenet.

A „Tartományi Közlöny“ a vakációban csak egyszer és pedig a Definitorialis Congressus után fog megjelenni.

Ujabbán hozzájárult a Tartományi Közlönyhöz a budai zárda 20 koronával.